

Előfizetési árak:
 Évesen 8 kor., félévesen 4 kor.,
 negyedévesen 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 A lap megjelenti minden esztendőben
 a legújabb híreket és közérdeket.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRTDEK

Szerkesztőség: Drák-u. 8.
 Ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők,
 kéziratok vissza nem adandók.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Ha a lap anyagi részét illető köz-
 lemezek az előfizetési pénzek küldésé-
 re küldendők.
 Kiadóhivatal: FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Még egy határozat az Aszfalt- ügyben.

Ujpest, november hó 26-án.

A népbolondító demagógia és a téves jogi felfogás olyan boszorkányüstnek tekintette az újpesti Aszfalt-ügyet, amelyben kigyót-békát kotyvasztott a község előjárásának, képviselőtestületének s az ad hoc bizottságnak a megrontására.

Mind a három ellen a legmérgezőbb vádakkal, a legpiszkosabb gyanúsításokkal izgatta és uszította az elégedetlen, a fizetni nem szerető, — a jogokat követelő de kötelességeket teljesíteni nem akaró tömegeket.

Szerencse, hogy az igazságot el nem söpörhetik sem a természeti, sem az emberi viharok s bármennyi sarat dobálnak is reá, fénye csakhamar diadalmasan ragyog.

Igy történt az újpesti Aszfalt-ügyvel, amelyre vonatkozólag lapunk 22-ik számában már közöltük a közigazgatási bíróságnak egy ítéletét s most ugyanezen ügyre vonatkozólag közöljük alább a vármegye bizottsági közgyűlésének a határozatát. Közöljük pedig azért, hogy okuljanak belőle azok, akik a demagógiának s a téves jogi felfogásnak felültek s a kik mindkettőnek a maszlagát mindig hajlandók bevenni.

A határozat következőleg hangzik:

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyének Budapestben, 1902. évi október hó 14-én foljtt. tartott rend. évi. bizotts. közgyűlésén.

1644. számú kgy. 1902. Olvastatott a vármegye tisztí főügyésznek véleményes jelentése Polifka János és társai újpesti lakosok által — az Ujpest község képviselőtestületének 1899. évi december hó

16-án 105 kgy. szám alatt hozott határozata ellen beadott felelőzés tárgyában.

Határozat:

A tisztí főügyész véleményének elfogadásával, Ujpest község képviselőtestületének 1899. évi december hó 16-án 105 kgy. szám alatt hozott és „Polifka János és társai” újpesti lakosok által felelőzéssel megtámadott azon határozatát, mely a háztulajdonosokkal szemben a járdaköltségeknek fizetését olyképen állapítja meg, hogy az 1900. évi január hó 1-ig fizetett járulékok leszámítása után fennmaradó tartozásukat 60 félévi egyenlő amortisationális összegekben törleszthessék le: „a felelőzés elutasításával törvényhatóságilag is jóváhagyjuk”.

A felelőzésnek, mely az utépitési költségek fizetésére vonatkozólag a 100 féléves részletbeni törleszthetés megállapításának a kimondását előzta, „hely adható nem volt”, mert igaz ugyan az, hogy a községi képviselőtestület az 1897. évi törvényhatóságilag is jóváhagyott 3 kgy. számú határozatában kimondja a járdaköltségek fizetésére vonatkozólag azt is, hogy amennyiben a község, a vállalkozóknak járó kereseti összeget bankkölcsönből fedezné, ugy a háztulajdonosok is ugyanolyan részletekben fizetik tartozásukat, mint a község ezen kölcsönt törleszteni. Tekintve azonban azt, hogy a „község által ez időben fölvetett” 4 1/2%-os 50 éves amortisationális „kölcsön” községi képviselőtestületi határozat alapján nem ezen észlra fordított: ennél fogva a háztulajdonosok sem igényelhetnek más fizetési feltételeket, mint a milyen feltételek a vállalkozók által a községgel szemben kikötettek”.

A mi pedig a felelőzésnek „azt a részét” illeti, mely az újpesti aszfaltépités körül előfordult állítólagos „szabálytalanságokkal”

foglalkozik, részint mint „téves jogi felfogáson alapuló”, részint a bekívánt „szerződés” és „jelentések” valamint a „kir. állam-épitészeti hivatal közbenjöttével megtartott részletes felülvizsgálati szemle alapján, mint a valóságnak meg nem felelő, és semmivel be nem igazolt állítások figyelembe vehetőek nem voltak.” Nem pedig azért, mert a felelőzésben kifogásolt „ad hoc bizottságnak” mint a községi határozat végrehajtására hivatott előjáróság mellé választott bizottságnak az utépitési munkálatok végrehajtása körüli eljárása a „községi képviselőtestületi határozatban megadott és törvényhatóságilag jóváhagyott teljes felhatalmazása alapján történt”, mert az ilyen bizottságok kiküldetését a községi határozatokban elrendelt munkálatok végrehajtására községi törvény meg nem tiltja, továbbá mert a községnek a járdaköltségek kivetése és behajtása körüli eljárására vonatkozólag „külön községi szabályrendelet alkotását a törvény ki nem mondja”, mert valótlanság a felelőzők azon állítása, hogy a felelőzési jog az 1897. évi 31. kgy. számú községi képviselőtestületi határozat ellen nem volt biztosítva, amennyiben a hivatkozott határozat szabályszerű módon közhírré tétellett, sőt hírlapilag is nyilvánosságra hozatott, s így a községi határozat ellen, ugyszintén a jóváhagyó vármegyei határozat ellen mindenkinek módjában állott a felelőzési jogát minden irányban érvényesíteni.

A mi pedig az örök „haszonbérések” illeti, a járdaköltségeknek irányukban történt megállapítása egyáltalában nem kifogásolható, minthogy az örök haszonbérések szerinti „a közadók és egyéb köztartozásokat az örök haszonbérések tartoznak viselni.”

A járdaépités anyagi és műszaki része ellen fölhozott kifogások hasonlóképen

TARCZA.

Cselédekről

Uton-utfélen hallhatjuk és halljuk a panaszt a mai rossz cselédekről. Ha ketten találkoznak nők, kezdjük bár társalgásunkat az aethetikán vagy a legújabb divaton, előbb-utóbb csak a cselédkérdéshez jutunk. Es a sziveinklén felduzzasztott keserűség árját egymás nyakába zudítva panaszkozunk egymásnak a hasznavehetetlen, rossz cselédeinkre.

Az író kartársai körében szivesebben beszél mesterségéről, mint arról, ami őtet legközelebről érinti, a mesterember mesterségéről, a katonáról az ő szakmájáról és senki ezen meg nem ütözködik, sem nem kaczag rajta. Mert a beszédük nyomán tett keletkezik. Míg a cseléd tartó asszonyok beszédje üres panasz marad; annyira használ csak, hogy magunkat jó kipanaszkodva, megkönnyebbült szívvel megyünk haza és felrészülve veszszük fel újra a harezot a mi Marinkával, vagy Katinkával — mindkét rész karára.

Míg 40—50 év előtt híres jó cseléd volt a magyar. Vándorlásaim alatt sok helyen idegenben találtam magyar nevű ese-

ledeket, akik már nem tudtak magyarul, mert idegenben születtek, nőttek fel. Mivel érdekelt származásuk, utána jártam a dolgnak s majdnem kivétel nélkül az volt kutatásaim eredménye, hogy atyjukat hozta magával gazdájuk egy magyarországi utjából és mindhalálg együtt maradtak: a gazda és a szolga.

Dieséret illeti meg mindkettőjüket. Es amit az apák kezdtek, azt folytatták a gyermekek: egymást megbeesülve szolgálta az egyik a másikat, a másik meg jószágosan gondozván, kimélvén, parancsolt neki.

Ismerek sokakat, akik dieső szabadságharezunk epilógusában a végrehajtó hatalmat képviselték Magyarországon, akik az uralkodó nemzet képviselőjének érezvén magukat, lenézték a eszímás, subás „magyar medvét” és egy két évi külföldi tartózkodás után hazaküldtévén, magukkal vitték azt a Miskét vagy Jánost, nagyra becsült meghitt bizalmas gyanánt, akiről régebben mint „magyar medvéről” élezelték. Sok év mulva hallottam én diesérni a rég meghalt vagy hazatért Miskét vagy Jánost: „soha többé olyan szolgálom nem lesz, bebesületes tiszta, rendes, józan ember volt, hogy gondozott és a mellett milyen, majdnem azt lehetne mondani úri viselkedésű, rátartós szavahihető ember volt.”

Sem tatárjárás föl nem dulta azóta hazánkat, sem özönvíz nem pusztította el azt a régi hívségesen becsületes szolgál- és

eselédfajtát, csak mi hagytuk elesenevészedni, csak mi idegenedtünk el tőlük, csak mi emeltük azt a toronymagasságu korlátot az úr és a eseléd között. Hajdanában régen nemesak a társadalmi állást tekintettük, mely minket eselédjeinktől elválaszt, hanem azt is, hogy magyarok vagyunk, mind a ketten egy fának hajtása.

Nem „hallja magáztuk” régi embereinket; kis gyermek létünkre Mihálybácsiztuk az öreg udvarost, bérést, hetest; a gazda megbeesülte, emberszámba vette és nem átal vele olykor kezét fogni. Nem tört fel finom úri tenyere a durva munkától kérges munkástenyér fogásától.

Es a munkáslelek homályában képződött lassanként az a fogalom, hogy az, akivel a gazda kezét fogott, az tartozik tiszteletes ember lenni, nehogy a gazdájának oka legyen röstelni, hogy vele kezét fogott.

En Istenem! Be eltávoztunk mi ettől az eszménytől, de közömbösök lettünk mi eselédjeink iránt és még mennyivel inkább ők mi irányunkban. Es be megérdemeljük a közönyt, mely némelykor egészen a lenézésig emelkedik. Ugy tettünk mint a kis gyermek, akinek aranyat raknak erőltlen, tudatlan kis kezébe s mert az aranyértéket nem ismeri, kipottyanja kezéből.

Milyen eselédjeink lehetnének és milyenek vannak! A mi bününk a mi örökös nagy szégyenünk lesz e eselédanarchia állapot, mely mostan uralkodik nálunk. (Vég köv.)

figyelembe vehetők nem voltak, mert a megtartott „helyszíni szemle constatálta,” hogy a község által, az egyes háztulajdonosok terhére fölvetett uteza területek és így a kivett összegek „centiméterig menő pontossággal helyesek,” és hogy a vállalat egyes részleteinek kiadása és az egyes anyagok beszerzése is jutányosan történt, legfeljebb az öntött vascsövek és betonesövek esetében ez idő szerint mint ahogy azokat a községi előljáróság és bizottság beszerezte. De eljárásának jóhiszeműségét annál kevésbé lehetett kétségbe vonni, miután a község ezen munkákat az ajánlattételre felszólított hét illetve öt ajánlattevő vállalkozó közül a „legjutányosabb ajánlatottevőnek” ígérte oda.”

Ami a földmunkákat illeti arra nézve a vizsgálat constatálta, hogy kétféle földmunka végeztetett. A járda építő vállalkozó által szerződés szerint a járda alatt végzett földmunka, valamint a járda és a kocsinteste közötti lejtőszin különbség elegyengetéséhez szükséges és a község által teljesen szabályszerű fizetési jegyzékek alapján felszámított földmunkákból a két méter széles járdaterület után egyesekre eső költségrészlet. Mind a kettő a háztulajdonosokra hárítottatott. A műszaki vélemény szerint is itt hiba követhetett el, de mivel ezek a földmunkák tényleg megtörténtek, így e részben ma már azt, hogy az utezákra fordított földmunka egyesekre rótt részletét is a község vegye át s a háztulajdonosok az alól felmentessenek, teljesíteni, s a helyzetet megváltoztatni annál kevésbé lehet, minthogy a község határozatának alapelve az volt, hogy a „községi pénztárt a járdaépítésből folyó költségek csak átmenetileg terhelhetik.”

A mi a „felülvizsgálati költségeket” illeti azok a kimutatásban részben hatósági műszaki ellenőrzés és felülvizsgálat költségei ezimén vannak elszámolva, részint pedig nem felülvizsgálatra, hanem ezen nagymérvű „műszaki munkák ellenőrzésére” és egyéb járdaépítésből folyólag felmerült, de a házi pénztárt nem terhelhető előre nem látott kiadásokra fordítottak.

Mindezek figyelembe vételével a felebezett képviselőtestületi határozat, mint a mely a község szükségleteit kielégíti és törvénybe nem ütközik „törvényhatóságilag is jóváhagyatik.” Jelen határozat az első fokúval egybehangzó lévén, nem felebezhető, hanem csak felülvizsgálati kérelemmel támadható meg.

Miről az összes iratok kiadásával a vázei járási főszolgabíró és általa Újpest községi előljárósága, valamint a felebbező Polifka János és társai újpesti lakosok jkvi kivonaton értesítettek.

Jegyzette és kiadta:
Dr. Mészöly László
aljegyző.

A képviselőtestület közgyűlése.

Újpest község képviselőtestülete a f. é. november hó 17-én d. u. 3 órakor Hochbaum Jakab törvénybíró elnöklete alatt tartott rendes közgyűlésén:

1. Elsőfokúlag megállapította a község 1903-ik évi rendes költségvetését.

A közgyűlésen részt vett képviselők többnyire csak azon tételknél szólaltak föl, amelyek a múlt évi költségvetéssel szemben változást szenvedtek; a nyert felvilágosítások után pedig úgy a fedezeti, mint a szükségleti tételeket az előljáróság által előányzott összegekben, egyhangulag megszávták.

Ugyancsak egyhangulag hozta meg a közgyűlés azon *elői* határozatát, melynek értelmében a *tisztviselők fizetése*, a szabály-

rendeletektől külön választva, *mielőbb rendezendő.*

Az egészségügyi és kórházi kiadások tételénél, az előirányzott összeg meghagyása mellett Dr. Hédervári Soma községi orvosnak évi 600 K. fuvardíj-átalányt szavazott meg egyhangulag.

2. Elsőfokúlag, megállapította az 1903. évi közmunkaköltségvetést, amelynek bevételi és kiadási végösszege: 32476 K. 93. f.

3. Beniczky Lajos vármegyei alispán 25 éves hivatali működésének megünneplésére vonatkozólag a közgyűlés, Mady Lajos indítványára elhatározta, hogy: az ünnepélyen a képviselők, testületileg üdvözlik az alispánt s ez alkalommal megfelelő emléktárgyat fogadják neki átnyújtani. Az emléktárgy megválasztása s a szükséges intézkedések megtétele ezéjjából egy bizottság küldetett ki, melynek Wolfner Tivadar országgy. képviselő, Illek Vince, Mady Lajos, s Dr. Seligmann Jenő lettek a tagjai.

4. A községi építkezési szabályrendeletek végleges megalkotása tárgyában a közgyűlés egy: Mady Lajos, Dr. Kiss Sándor, Dr. Hédervári Soma, Dr. Seligmann Jenő, Ladányi Zsigmond, Kárpáthy J. Busfy István és Farmathy I. képviselőkkel álló bizottságot küldött ki.

5. Zsoldos János főjegyző előterjesztésére a közgyűlés, azon esetekben, midőn a főjegyző hivatalos működésében akadályozva van, Berényi Antal segédjegyzőnek a főjegyző másodhelyettes-ként való kirendelését tudomásul vette.

6. Az előljáróságnak a gyepmesteri telep és dőgtér kisajátítására vonatkozó előterjesztését jóváhagyólag tudomásul vette.

7. A vármegyei törvényhatóság 1644. számú *régvérvényes* közgyűlési határozatát a Polifka János és társai által a járdaköltségek kivétele és kiszabása ellen beadott felebbezésre vonatkozólag a képviselőtestület megnyugvással fogadta.

A *régvárosi határozat* lapunk mai számának az élén hűzőljük.

Ezzel a közgyűlés egy-két kisebb ügy előterjesztése után véget ért.

H I R E K.

— **Erzsébet napján** f. hó 19-én hálás kegyelettel adózott Újpest közönsége áldott királynénk, szegény hazánk földi védasszonya emlékének. — Középküteleinken gyászlobogók lengtek, a római kath. templomban gyászszténi tisztelet volt s iskoláinkban gyászünnepélyek tartottak, fényes tanubizonyosságul annak, hogy Erzsébet királyné emléke örökké élni fog a magyarok szívében.

— **Gróf Csáky Károly vázei püspök** váratlan vendége volt f. hó 16-án Újpestnek. A püspök ur oldalkanonokjaival s udvari kíséretével délután 3 órakor érkezett a rákospalota-újpesti vasúti állomásra, a honnan egyenesen az újpesti róm. kath. plébániára hajtatott. Ot órakor meglátogatta az újpesti „katholikus növedő egyesület” Boesckay uteza 1-ső szám alatti helyiségét, a hol végighallgatta a növedő egyesület védencei által előadott színelőadást s miután a látottak és hallottak fölött teljes megelégedését fejezte ki s a közreműködő védenceket gazdagon megajándékozta, visszatért a plébániára, megvaesorázott s egy-két kedélyesen eltöltött óra után visszautazott székhelyére.

— **Örvendéses hír.** A mint biztos forrásból értesülünk, nagy kitüntetésben fog már legközelebb Illek Vince esperes plébános s vele együtt az újpesti római kath. egyház is, a mely az ország legnépesebb róm. kath. egyháza közé tartozik, részesülni. Gróf Csáky Károly vázei püspök ugyanis felterjesztést tőn Ő felsége a királyhoz, hogy Illek Vince újpesti plébánost *préposttá* nevezze ki. A felterjesztésnek s a köztisztviselők és szeretetnek örvendő plébános közeli egyházi kitüntetésének o hire nagy örömet szült Újpest összes társadalmi s egyházi köreibben.

— **A lourdeszi pásztorleány — Újpesten.** Fényes és előkelő társaság gyűlt össze f. hó 16-án az újpesti katolikus növedő egyesület védenceinek Otthonában, a Boesckay-uteza 1-ső szám alatti egyeleti helyiségben, a hol a növedő egyesület színelőadást rendezett védenceivel. — A fényes és előkelő társaság élén ott láttuk gróf Csáky Károly vázei püspököt oldalkanonokjaival s kíséretének többi tagjaival; ott láttuk továbbá a Szent-Erzsébet növegyesült tagjainak élén özvegy gróf Pálffy Pálnét, az egyesület elnöknőjét és számos székesfővárosi s újpesti előkelőséget. A védencek ez alkalommal Weissenhofer Róbert hatásos színművét „A lourdeszi pásztorleányt” adták elő, melyet Wüstner Henrikné fordított gyönyörű nyelvezettel magyarra, míg a betanítás és rendezés körül Vályán Illésné fáradozott — nagy buzgósággal és ritka szép sikerrel. A közreműködő védencek nemesak a szerepeiket tudták kitünően, hanem a játékukkal is megleptek mindenkit. — És ez egyszer valóban meg vagyunk akadva s nem tudjuk kinek nyujtsuk az elismerésnek első palmaágát Wüstner Henriknének-e, a színműnek irdalmilag is becses s magas színvonalon álló átültetéseért, Vályán Illésnének-e, a kitünő rendezésért, avagy a közreműködőknek kifogástalan összejátékukért? A magas vendégek egyformán elhalmozták valamennyiüket a tetszés és elismerés jeleivel s így mi is egyformán adózunk azzal mindnyájuknak.

— **A leölt állatok után szedendő vizsgálati díjakról** szóló községi szabályrendeletet, melyet a község képviselőtestülete f. é. július hó 30-án tartott közgyűlésén alkotott meg s fogadott el, a f. é. október hó 14-én tartott rendes évi bizottsági közgyűlésén a főjegyző véleményes jelentése alapján a vármegye jóváhagyta. A szabályrendelet két pontból áll. Nevezetesen: 1. Újpest községben a leölt állatok megvizsgálásáért szedendő szemledíjak a következők: egy darab marha után 12 f., egy darab borju vagy sertés után 10 f., egy darab keeske vagy birka után 6 f. 2. Ezen szemledíjak Újpest község pénztára által vételezendők be és azok havonként utólag szolgáltatandók ki a községi állatorvos, mint vágatási biztos részére.

— **Eljegyzés.** Weiszberger Sámuel, az Újpesti Kereskedelmi és Iparbank r. t. tisztviselője eljegyezte Weisz Herman miskolczi lakos leányát, Szereknét.

— **A Közművelődési családí színi utaz** f. hó 15-ére hirdetett megayító előadása nem tartott meg. A nagyreményű vállalkozásnak tragikus sorsát hazánk legnagyobb tragikája Jászai Mari idézte elő, amelyben egyszerűen lemondotta vendégszereléséről Csizsér Kálmánt magas színe elé sem boesították állítólag csak azért, mert az nem a meghatározott déli 12 órakor, hanem délután 2 órakor vitte hozzá a kikötött tiszteletdíjat. A kellemetlenséget, melyet ez által előidézt, sem Csizsér Kálmán, sem a jegyeit jó előre megváltott újpesti közönség meg nem érdemelte attól a Jászai Maritól, akiért közönségünkben mindenki oly páratlanul lelkesegett eddig. Elismerjük, hogy a legnagyobb művész is csak asszony és így szeszélyes, de ismerje el Jászai Mari is, hogy a művészetnek olyan magaslatán áll, a melyen nagyobb értékkel bír a tisztelet, mint a díj s legnagyobb boldogság az ígért beválthatása.

— **Az iparos-munkás előadások** folyó hó 16-án kezdődtek meg. Az első előadáson lapunk felelős szerkesztője: Brankovics György egy *azermesterről* tartott felolvasást, aki életével bebizonyította azt, hogy egyedül a munka szerzi meg a családí boldogságot az életben. Az előadást esekélysámu, de lelkes közönség hallgatta végig s viharosan megéljenzte. A következő hangversennyel összekötött előadás f. hó 23-án lesz a Colosseumban.

— **Elöléptetés.** A vallás és okoktatásügyi miniszter a folyó évi október havától számítandó érvénnyel báró Somorugáné Thán Irma polgári iskolai tanitónőt a X. fizetési osztály második fokozatába, — Darkó Béla újpesti polgári iskolai tanárt pedig a XI. fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

— **Művész-estély.** Az újpesti *Közművelődési kör* művész estélyén, melyet f. hó 22-én rendez a Kossuth-szobor alapja javára, Hentaller Lajos országgy. képviselő, Beregi Osz-

kár a nemzeti színház tagja, *Nyárai Antal* a népszínház tagja, továbbá *Feld Irén*, *Büchler Irén* és *Ipolyi Valéria* működnek közre. A művész estély 9 órakor kezdődik s tizenéves végződik. Belépő-jegyek ára: személy-jegy 2 kor. Család-jegy 4 korona. Reméljük, hogy Ujpest művelő társadalmának minden tagját — tekintettel a hazafias ezéllal párosult művészi élvezetre — a Közművelődési Kör estélyén fogjuk látni.

— **Az első házi hangverseny** Az ujbpesti „Zeneművelő Egyesület” (Conservatorium) f. é. november hó 22-én rendezi első házi hangversenyt még pedig *Effenberger Helén* és *Kiss Klára* urhölgyek közreműködése mellett. Műsor:

1. „Vieuxtemps H.” Fantasia Appassionata. Hegedűn előadja *Sejmann E.* ur. Zongorán kíséri *Effenberger H.* k. a.
2. „Rossini.” Aria a „Sevillai borbély” című operából. Éneklő *Kiss Klára* k. a. Zongorán kíséri *Erkel Gyula* főigazgató ur.
3. „Volkmann R.” Zongoraverseny op. 42. a) Andante. b) Andantino con variazioni. c) Finale. Előadja *Effenberger H.* k. a. Második zongorán kíséri *Erkel Gyula* főigazgató ur.
4. „Magyar dalok.” Éneklő *Kiss Klára* k. a. Zongorán kíséri *Erkel Gyula* főigazgató ur.
5. „Schubert F.” A. D. moll vonós négyesből a) Scherzo. b) Andante con moto. Előadja I. hegedűn *Sejmann E.* II. hegedűn *Soltész O.* mély hegedűn *Lázár O.* dr. gordonkán *Troján A.* dr. urak.

Kezdeté este fél nyolcz órakor. Belépti díj nem tagok részére 1 korona.

— **A Danubius Daloskör** f. é. november hó 29-én táncvizsgálommal egybekötött hangversenyt rendez a „Közművelődési Kör” helyiségeiben. Műsor: 1. Nyitány „Orfousz az alvilágban”, Offenbachtól; Katonai zenekar. 2. „Dalimnap”, Thern Károlytól, éneklő a daloskör. 3. Változatok karintiai dalokról, Strobl H.-tól, előadja 2 kürtös. 4. Ábránd „Bánk bán” operából, Erkel Ferencztől, katonai zenekar. 5. „Fohász”, Huber Károlytól, éneklő a daloskör. 6. „Casta Diva”, aria „Norma” operából Bellinitől, éneklő Schekolin Riza k. a. 7. „Régi nótá” Huber Károlytól, éneklő a daloskör. Az énekkart *Sztojánovics Jenő* zene-tanár, a daloskör karnagya vezeti; a zenét a 68 ik gyalogezred zenekara szolgálta. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj: Személy-jegy 1 K. 50 fill. Család-jegy 3 K. A kör tagjai részére szabad bemenet. A „Danubius Daloskör”, mely rövid idő alatt a legjobb dalárdák közé küzdötte föl magát, oly sikerült multságokat rendezett eddig, hogy a november 29-ik hangversenynek is előre láthatólag nagyközönsége leend.

— **Az Ujbpesti Kereskedő és Iparosifjak Önművelődési Köré** nek szeptember hó 28-án rendezett „Ujonez bucsuestélyén” a következő felülfizetések történtek: N. N. 5 Róth Adolf 5 K. Sonnenfeld Lajos 4 K. Pohl Károly, Martinovics József 3—3 K. Soltész Mihály 2 K. 40 fill. Kálmán Anna, Galgóczy Miklós, Öv Ehrenwald I. né, Blasz József, Török Mihály, Pintér J. Antal, Scherzer Károly, Ujbpesti Ipartestület, Bélián Ferencz, Fuchs Antal 2—2 korona. Fogadják a szíves adakozók ezton is hálás köszönetét a rendezőségnek. Nemkülömben a hölgyrendezés és a hölgyzereplők, kik nem kímélve fáradságot, igyekeztek a multság sikeréért fénykedni.

— **A sorozó bizottság polgári elnöke és orvosa.** A váci sorozó járásba a sorozó bizottság polgári elnökéül *Kemény Gusztáv* nyug. főszolgabíró, — orvosnak pedig Dr. Nagy Armin járási orvos küldetett ki.

— **Gróf Károlyi Sándor ajándéka.** Károlyi Sándor gróf, az ujbpesti polgári kaszinó Csokonay-u. házáat 56 ezer koronáért megvásárolta s az épületet az ujbpesti katolikus legényegyletnek ajándékozta, miután már megelőzőleg ennek az egyletnek adományozta azt a 30,000 koronát, a melyet a polgári kaszinónak kölcsönzött.

— **Adományok az ujbpesti Kossuth szoborra.** Solti Gyuláné 2 K. Székely Lajos ur gyűjtőíven befolyt összesen 60 K. 90 fill. Ehez hozzájárultak: Székely Lajos 25 K. Radó Simon 5 K. Schneller N., Mukács János, Varga Lajos, Misik János, Turczy Ferencz, Antrás János, Demes József, Németh Flórián, Banyai József, Visnyovszky Lajos, Staritt Gábor, Roth Károly 1—1 K. Vladucz János, Danko Lajos 80—80 fill. Kam-

zik S. 60 fill. Szabó György, Kopeczki János, Csutak Elek, Blagó Mihály, Szántó István, 50—50 fill. Matájsz Pál, Varga Gyula Balázs Simon, Vallach János, Nagy Mihály, Török Gyula, Kovács János, Hlavaeska N. Csányi A., Koezka N., Brehm Nándor, Rácz Sándor 40—40 fill., Simon János, Kövesdi Pál, Csajka József 30—30 fill. Rage Antal, Belyo János, Stojánovits N., Muntrkán N., Klauziki Sakupil Antal, Konez Antal, Magyar József, Boczon Antal, Tóth István, Laky István, Nagy István, Szily András, Pásztor István, Josefka József, Leisler Henrik, Bokor Vincez, Gyurits Géza, Modori Imre, Homa István, Benyuska János, Neiser Lajos, Gulis József, Kincsek Ferencz, Morávesik S. Simon Albert, Homa Demeter, Gogola Antal, Gáspárik János, Hodál Fábán, Lipták András, Bizony István, Kovecz József, Istvánik N., Brasovány Péter Jankovits Jakab, Hornyák Gáspár, Halász Ferencz, Vostrnák István, Staszter József, Burszky N., Nagy Sándor, Juhász István, Bokross Lajos, Szabó János 20—20 fill. Molnár Imre 10 fill. Az eddigi gyűjtés főösszege: 100 K. 10 fill. A hazafias adományozóknak lapunk útján köszönetet mond a szoborbizottság elnöksége.

— **Színészet Ujbpesten.** *Kőrösi Bertalan* színigazgató 30 tagú társulatával f. hó 24-én kezdte meg előadásait az ujbpesti Colosseumban. Az igazgató titkára *Vajda Dezső* személyesen tiszteleg az ujbpesti családoknál s gyűjti a bérleteket, melyek elég jutányosak. Nevezetesen: Egy bérlet 12 előadásra 6 frt. Szelvénybérlet 12 előadásra 7 frt. A társulat külföldben december 15-től kezdve a székesfővárosban a Istvántéri „Magyarszínű színházban” is fog előadásokat tartani.

— **Rendőri hírek.** Önként jelentkezett sikkasztó. Megírtuk, hogy Valkó Arpád, 46 éves könyvelő, az Ujbpesti Könyves Tóth és Zacharia Hajócég- és Kótrógyárból 3—4000 koronát sikkasztott. A munkáslétszámba ugyanis a tényleg dolgozóknál többet számított be és a pénzt fölvette. A rendőség nyomozta, de nem találta meg a szökésben levő sikkasztót. Tegnap azután önként jelentkezett a főkaptányságon, a hol letartóztatták. — *Elfogott tolvaj.* *Skokán János* ujbpesti születésű 32 éves esavargó f. hó 19-én Budapesten, a Kerepesi-uton egy cipőkereskedés előtt kiakasztott cipőt lopott el, de elfogták. *Skokán* már kilenzszer volt tolvajlásért büntetve.

Tíz év.

— Kézirat —

Megilletőde olvastam az „Ujbpesti Közlöny” f. évi november hó 15-iki számában a „Tíz év” ezimmet megjelent ünnepélyes hangú cikkét.

Hogyan? Az „Ujbpesti Közlöny” jubilál s már 10 év óta fenn áll?

Hiszen akkor... hegyenvölgyön lakodalm!

Amde...

Laassuk csak az ujbpesti hírlapirodalom történetét!

1887-ben indult meg Kaczander és Fuchs kiadásában és Brankovics György fel. szerkesztése mellett az „Ujbpesti Ellenőr”.

Ennek a lapnak:

1893-ban Vigh Sándor lesz a felelős szerkesztője és Uhlik a főszerkesztője.

1894-ben Uhlik lesz a felelős szerkesztője és Mártonffy Imre a segédszerkesztője.

Ezt a lapot:

1894. szeptember hó 30-án átveszi a „Kath. legényegylet” és a „Kereskedő- és iparosifjak önművelődési köre” s „Ujbpesti Közlöny” ezim akai hivatalos lapjává válik a két körnek, de Tamás Dezső lesz a felelős szerkesztője, Freyler István a segédszerkesztője és Mártonffy Imre a főszerkesztője.

Az „Ujbpesti Közlöny” tehát csak 1894. szeptember hó 30-án kezdte el pályafutását és így világos, hogy az „Ujbpesti Közlöny” még csak 8 éves és nem 10 éves.

1894. december 30-án az „Ujbpesti Közlöny” átmegy Mártonffy Imre tulajdonába s ez időtől fogva ugyanesak Mártonffy Imre felelős szerkesztősége mellett jelenik meg; így tehát világos, hogy ma nemcsak az „Ujbpesti Közlöny”, hanem ennek kiadótulajdonosa és a felelős szerkesztője sem jubilálhat s a 10 éves jubileum megüléséhez egyiknek sines tulajdonképen joga.

És ha már daczára ennek, csak azért, hogy legyen titulus az ivásra, megünnepszte tiz éves fennállásának a jubileumát, az öröm mámorában meg ne feledkezzék Fuchs Antal nyomdatulajdonosról, akinek azért, hogy oly szerencsés volt az „Ujbpesti Közlöny”-t 1895. évi november hó 15-ig nyomni, még most is tartozik a kiadótulajdonosa 86 forint és 40 krral.

Addig amíg ez a tartozás törlesztve nincsen, az „Ujbpesti Közlöny” tiz éves jubileumának az egén nemcsak két év, hanem még más is fog hiányozni!

Nem szándékom a „Tíz év” ezimű cikknek tartalmára reflektálni, azt se akarom felsorolni, hogy mikor és mennyit vétett az „Ujbpesti Közlöny” a multban az ellen, amit a „Tíz év” ezimű cikkben a sajtó tisztességéről és hívatásáról elmond s amivel önmagát nem tiz, hanem nyolcz évi fennállás után felruhazza, de feljegyzem azon kijelentését, amely a jövőjére vonatkozik s amelyben azt igéri, hogy:

„Igazságos és komoly fegyverekkel fogjuk védeni a közönség érdekeit...”

„Tisztelegesen fogunk harcolni Ujbpest közügyeiert, tisztességesen fogunk munkálkodni a közönség boldogulásáért, a község felvirágoztatásáért”.

Szaván fogjuk! „Tíz év” ezimű cikkét megőrizzük s valahányszor az ebben kifejtettek ellen véteni fog, azt mindig ráczítaljuk.

Ha azonban hü marad kijelentett fogadásszerű ígéretéhez, akkor még azt is megbocsájtjuk az „Ujbpesti Közlöny”-nek, hogy 10 éves jubileumát 8 éves korában ülte meg és a jubilaris vacsorát nem a saját vendégszerető házána, hanem Karikásnál „kiki-vacsorával” ünnepelte meg. *Klio.*

I R O D A L O M.

Az Állatok Világa Brehm-Cherud nagy munkájának must megjelent 73-dik füzetéhez a kidőczég színes nyomatu műmellékletet csatolt, a mely a tarka halkapókat ábrázolja, még pedig megkapó hűséggel, a füzet szövegrészeben a gyurgyalag-félék ismertetése folytatódik, hogy befejezéshez is jusson. A szövegeképek e részben a gyurgyalagot, a a piros, a fekete farku- és a remeté gyurgyalagokat mutatják be s határozottan művészi kivitelünk. Ezután a jégmadarakra kerül a sor, a melyek közül a rajzok a jégmadarat, a fehérbegyü halciont, az óriási halciont és a zöld todit tüntetik föl. Mindaz, a mit a szerzők a madarakról, család életükről és szokásaikról elmondanak módfolótt érdekes és megkapó. Az állatok világa a Légrády testvérek kiadásában lát napvilágot s úgy füzetenként, mint egész kötetben is kaphatók. Egy-egy füzet ára 80 fillér, egy-egy köteté pedig 18 korona. Megrendelhető akár Légrády Testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci-körút 78) akár a könyvkereskedéseknél.

Szerkesztői üzenetek.

R. P. urnak Gödöllőn. Az „Ellenzéki Ujság” mult heti üzenete után sziveskedjék Ön — ha még él — a mi üzenetünket is elolvasni. Az „Ellenzéki Ujság” azt üzenté Önnek, hogy a „Közérdek” a költségvetésről irt cikkében megtámadta őt. Elolvasta cikkünket? Ugy-e, hogy abban nincs az „Ellenzéki Ujság” megnevezve. Van ugyan szó „malommelletti koresmai politikusokról”, de hát az „Ellenzéki Ujság” csak nem számítja magát ezek közé?!

Az „Ellenzéki Ujság” hasból üzent Önnek akkor, a midőn azt állította, hogy a „Közérdek” szerkesztője, mint háztulajdonos van az adófizetők jegyzékében fölveve, s hogy adót nem fizet. A „Közérdek” szerkesztője sohasem vallotta magát háztulajdonosnak, — az adókönyben nincs is mint háztulajdonos fölveve, de hogy állásához és keresetéhez kepest 40 K 73 f. IV. osztályu kereseti adót fizet: arról meggyőződhetik az ujbpesti adófkönyv 300-ik száma alatt, hogy a „Közérdek” szerkesztője az adóját tényleg fizeti is, arról is meggyőződést szerezhet, ha a községi pénztári naplót 1902 ik évi III 7. 2118,2067. VI/11. 5147,5277. X 6. 9285,12319. sz. a tételeit megnézi.

Ennyit a tárgyilagos igazság érdekében, a mely minden ujságírótól megköveteli, hogy első sorban is jól informáltassa magát s győződjék meg arról, a mit ir, mielőtt ir.

Pályázati hirdetés.

Az „Ujpesti Gyermekbarát Egyesület“ folyó 1902-ik évi december hó első felében körülbelül 35 fiút és 15 leányt 6—12 éves korig téli ruhával és lábbelivel lát el.

Felhívtnak pályázni kívánók, kik ezen ruhát és lábbelit szállítani óhajtják, zárt ajánlatukat, szövet- és barchet-mintákkal valamint a minták valamelyikéből elkészített ruhákat árral külön-külön kitüntetve **folyó hó 28 áig az egyesület helyiségében** (Központi szálloda) vagy az elnökhöz annál is inkább nyújtsák be, mert később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek, visszautasítatnak.

1. A fiú ruha áll: 1 menschikoff, nadrág, sapka és egy páresizma.

2. A leány ruha áll: 1 darab téli leány köpeny, 1 barchet (ruha prinsess) 1 téli kendő, 1 pár harisnya, 1 pár bergsteiger-czipő.

Megjegyeztetik azonban, ha esetleg több mint fent kitüntetett gyermek felruházva lesz, az ajánlattevő, a kinek ajánlata a választmány által elfogadtatik, annak szállítására is kötelező.

Ujpesten, 1902. november 17-én.

A választmány nevében:

Gyürk József
egyl. titkár.

Radics Dávid
elnök.

Pénzkölcsönt

leggyorsabban és legolcsóbban nyújt a

Kőbányai takarékpénztár r.-t.

házakra és földekre.

Bővebb felvilágosítással díjtalanul szolgál az **intézet igazgatósága Kőbányán,** ugyszintén

Dr. Politzer Gyula ügyvéd
Budapesten,

VI., Teréz-körút 41. sz., II. emelet.

TARJÁN K.

köszén-, coax- és fanagy-kereskedő

Ujpest, Árpád-ut 46. szám.

Ajánlja első minőségű porosz szalon szenét, tatai tojás-sajtolt szenét, coax-át, fát házhoz szállítva igen jutányos árak mellett.

Pontos kiszolgálás.

Teljes súly biztosított.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém Ujpest n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy a

Központi kávéházat és szállodát

Árpád-ut és Temető-utca sarok

átveszem és azt teljesen átalakítva **e hó 15-én szombaton délután ünnepélyesen megnyitom.**

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és előzékeny kiszolgálás által igen tisztelt vendégeim igényeit minden tekintetben kielégítek. Kitűnő kávéházi italok, valamint hideg étek a legjutányosabb áron lesznek kaphatók.

A n. é. közönség b. pártfogását és látogatását kéri,

kiváló tisztelettel

Balog Ármán, kávé- és vendéglős

FUCHS ANTAL ÉS JÓZSEF

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyesületbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.